

Beslutsunderlag
Styrelsen 2020-11-25
Ärendenummer 10.1

Handläggare Malin Andersson
Telefon: 031 -732 11 40
E-post: malin.c.andersson@sparvagen.goteborg.se

Remiss – Förmåner för medarbetare i Göteborgs Stad (Dnr 1396/17)

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Spårvägar AB

1. Att ställa sig bakom nedanstående konsekvensbeskrivning avseende harmonisering av förmåner för medarbetare i Göteborgs Stad.
2. Att skicka beskrivningen som remissvar till Stadsledningskontoret

Sammanfattning

Göteborgs Spårvägar har ombetts konsekvensbeskriva harmonisering av Göteborgs Stads utbud av personalförmåner mot ett gemensamt belopp i en remiss. Konsekvenser ska också beskrivas utifrån harmonisering mot belopp i tre nivåer - dagens värde (2 100 kr) + 1 000 kr, + 5 000 kr och + 12 000 kr.

De förmåner GS i dag erbjuder utöver de stadensgemensamma är Västtrafikkort betalat av arbetsgivaren (värde 8077 kr /medarbetare och år), parkeringstillstånd (värde 8280 kr/medarbetare och år) och periodvis hälsoundersökning (värde 1 100 kr/medarbetare). GS erbjuder inte den stadensgemensamma förmånen cykelbidrag (1500 kr/3 år). GS medarbetare erbjuds ett högre värde av förmåner motsvarande ca 17 000 kr/medarbetare och år.

GS ser inga negativa konsekvenser av harmonisering mot ett belopp snarare än mot ett gemensamt utbud. GS förmåner är anpassade utifrån verksamhetens beskaffenhet och behov. Att erbjuda medarbetare inom kollektivtrafikbranschen resor i just kollektivtrafiken ses som mycket positivt. För att kunna ta sig till arbetet behöver medarbetare resa på udda tider då kollektivtrafiken går glesare eller inte alls. Därför erbjuds p-tillstånd vid spårvagnsdepåerna som förmån.

Harmonisering mot nuvarande belopp om 2 100 kr/år och mot + 1 000 kr skulle innebära att samtliga överskjutande förmåner behöver tas bort. Harmonisering mot + 5 000 kr skulle innebära att alla överskjutande förmåner förutom periodvis hälsokontroll behöver tas bort. Harmonisering av förmåner mot + 12 000 kr skulle innebära att medarbetare skulle kunna välja mellan västtrafikkort **eller** parkeringstillstånd som förmån.

Konsekvenserna av harmonisering mot de föreslagna beloppen bedöms bli ökade kostnader i form av lön, större personalomsättning inledningsvis samt större svårigheter att rekrytera rätt kompetens. En ytterligare konsekvens bedöms bli minskat åkande med

kollektivtrafik samt ökad belastning på trafiksystemet i och runt Göteborg.
Harmonisering mot + 12 000 kr bedöms dock få små konsekvenser.

GS ser inte att harmonisering mot belopp skulle innebära ökad administration.

Svar ska lämnas till Stadsledningskontoret senast 2020-12-23.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnaden för de förmåner som Göteborgs Spårvägar erbjuder, utöver de förmåner som idag ingår i det stadengemensamma erbjudandet, uppgår till cirka 11, 2 miljoner kronor per år och motsvarar knapp 2 % av den totala personalkostnaden.

Vid ett beslut om att förmånsbeloppet måste minskas bedöms följande risker kunna uppstå ur ett ekonomiskt perspektiv:

- Ökade rekryterings- och introduktionskostnader¹ då risk uppstår att medarbetare slutar på grund av missnöje och bättre erbjudande från andra arbetsgivare.
- Ersättningsrekryteringarna riskerar att bli dyrare om högre löner måste erbjudas för att konkurrera om kompetens på arbetsmarknaden.
- Risk för ökade lönekostnader och löneglidning som ett resultat av kommande löneförhandlingar.
- Ökade kostnader för administrering av resor i tjänsten då medarbetare idag använder de subventionerade Västtrafikkorten i tjänsten. Idag utnyttjar ca 700 av bolagets ca 1200 tillsvidareanställda medarbetare förmånen Västtrafikkort.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborgs Stad strävar efter ett miljöanpassat resande i tjänsten och ska även uppmuntra och underlätta ett miljöanpassat resande till och från arbetet. Detta framgår i riktlinjen för resor och möten i tjänsten.

Vid en harmonisering av det ekonomiska värdet med ett lägre belopp än 12 000 kr kommer det innebära att västtrafikkort betalda av arbetsgivaren måste tas bort som förmån till medarbetarna inom GS. Det kan medföra att flera medarbetare som har möjlighet att åka kollektivt till arbetet börjar använda bil igen vilket påverkar både miljön och trafiksituationen i Göteborg negativt. Borttagande av förmånen p-tillstånd skulle till viss del kunna ha en motsatt effekt med ett ökat kollektivtrafikresande.

Bedömning ur social dimension

Med de förmåner koncernens bolag erbjuder idag kan medarbetarna stimuleras till ett mer hälsosamt liv. Medarbetarnas hälsa kan komma att påverkas när förmåner som massage och hälsoprofilundersökningar måste tas bort om förmånsbeloppet minskar. Flera yrkesgrupper inom koncernen har arbetsuppgifter som innebär en fysisk påfrestning. Borttagande av förmånen p-tillstånd riskerar att innebära negativa konsekvenser för framförallt nattarbetande personal som har svårt att ta sig till arbetet med kollektivtrafik. 675 medarbetare nyttjar i dag förmånen.

¹ Generella nyckeltal för rekrytering visar att kostnaden uppgår till mellan 500 000 kr och 1 000 000 kr för en rekrytering, inkluderat introduktionstiden som krävs från tillträde till att medarbetaren är självgående.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan i BSG (Bolagssamverkansgrupp) den 23 november 2020.

Bilagor

1. Remiss Förmåner för medarbetare i Göteborgs stad
2. Underlag remiss Dnr 139617.

Ärendet

Göteborgs Spårvägar har ombetts att lämna ett yttrande till stadsledningskontoret avseende förslag till harmonisering av förmåner för medarbetare i Göteborgs Stad.

Svar ska lämnas senast 2020-12-23 och vara behandlat i styrelse.

Beskrivning av ärendet

I Kommunfullmäktige 2019-04-25 §24 infördes stadengemensamma personalförmåner i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för personalförmåner. Samtidigt återremitterades punkt 3 i kommunstyrelsens förslag om att stadens nämnder och styrelser får i uppdrag att under 2019 avveckla icke stadengemensamma personalförmåner. Stadsledningskontoret fick 2019-05-08 §297 i uppdrag av kommunstyrelsen att genomföra en nulägesanalys över stadens samlade personalförmåner samt att redovisa vilka personalförmåner som regleras i kollektivavtal och/eller lokala överenskommelser.

Kommunstyrelsen återremitterade 2020-02-05 ärendet gällande nulägesanalys över personalförmåner i förvaltningar och bolag inför avveckling av icke stadengemensamma personalförmåner samt uppdrag om revidering av Göteborgs Stads riktlinje för personalförmåner. Stadsledningskontoret fick i uppdrag av kommunstyrelsen att redovisa det ekonomiska värdet för personalförmåner i förvaltningar och bolag samt lägga fram förslag på hur och i vilken takt som harmonisering av det ekonomiska värdet bör genomföras inom staden.

Efter behandling i kommunstyrelsen 2020-09-02 remitteras den reviderade inriktningen för personalförmåner till samtliga förvaltningar och bolag.

Göteborgs Spårvägar har ombetts att i remissvaret särskilt belysa:

- Konsekvenser av en justerad inriktning gällande personalförmåner där harmoniseringen inom staden ska definieras som att **det ekonomiska värdet** på personalförmåner ska vara likvärdigt för alla medarbetare i förvaltningar och bolag, men att **utbudet av personalförmåner** får variera mellan olika förvaltningar och bolag.
- Konsekvenser av en harmonisering utifrån ett oförändrat ekonomiskt värde enligt nuvarande nivå (2 100 kr).
- Konsekvenser utifrån ett ökat ekonomiskt värde enligt exempel i tjänsteutlåtandet (+ 1 000 kr, + 5 000 kr alternativt + 12 000 kr).
- Konsekvenser gällande administration av personalförmåner vid en förändrad inriktning där utbudet av personalförmåner kan varieras mellan olika förvaltningar och bolag.

Bolagets förmåner och nyttjandegrad

GS erbjuder samtliga av stadens gemensamma förmåner förutom bidrag till cykelrelaterade inköp om 1500 kr över 3 år. Beslut om att utesluta det fattades i samband med att västtrafikkort infördes som förmån. Utöver de stadengemensamma förmånerna erbjuds:

Västtrafikkort betalat av arbetsgivaren – förmånen är tillgänglig för tillsvidareanställda medarbetare och nyttjas av ca 700 personer vilket motsvarar ca 60 %. Förmånsvärdet för medarbetaren beräknas till 8077 kr per år men varierar utifrån vilket kort medarbetaren har. I västtrafiks nya zonsystem kommer värdet variera utifrån antal zoner medarbetaren reser genom. Kostnadsutfall för 2019 var 6,4 M kr.

Parkeringstillstånd i anslutning till arbetsplatsen – förmånen nyttjas av 675 medarbetare vilket motsvarar ca 60 %. Förmånsvärdet för medarbetaren är beräknat till 8280 kr per år.

Hälsoundersökning – förmånen erbjuds med följande tidsintervaller; Vart femte år till och med 45 års ålder. Vart tredje år mellan 46 år och 59 år. Varje år från och med 60 års ålder. Majoriteten av alla medarbetare genomgår årlig hälsokontroll för att bibehålla tjänstbarhet enligt krav på säkerhetstjänst. Dessa undersökningar räknas inte som en förmån. Utöver dessa nyttjade 25 medarbetare förmånen under 2019. Värdet beräknas till 1100 kr per medarbetare.

Subventionerad massage som inte avräknas mot friskvårdsbidrag – alla anställda erbjuds massage. Så länge medarbetaren har kvar pengar på sitt friskvårdsbidrag avräknas förmånen mot detta. Är friskvårdsbidraget slut dras kostnaden från lön. I sammanhanget är denna förmån mycket liten både till värde och kostnad.

Bolagets bedömning

En harmonisering av förmånerna i Göteborgs stads samtliga förvaltningar och bolag medför en stor risk i att ett flertal mål bland annat i Program för attraktiv arbetsgivare inte kan uppnås utifrån Göteborgs Spårvägars perspektiv.

- 1) Det motverkar målet om att vara en attraktiv arbetsgivare generellt och specifikt målet "Vi erbjuder attraktiva anställningsvillkor och förmåner".
- 2) Det motverkar målet om ett hållbart arbetsliv.
- 3) Det motverkar målen i Policyn för resor i tjänsten.

Det utbud som idag erbjuds samtliga medarbetare i Göteborgs Stad, som anges i Göteborgs Stads riktlinje för personalförmåner, motsvarar ungefär 13 % av det värde som GS erbjuder sina medarbetare i förmåner. Ett beslut om avveckling av majoriteten av de förmåner medarbetarna haft under lång tid skulle mycket starkt negativt påverka alla andra insatser och åtgärder som görs för att nuvarande och potentiella medarbetare ska uppfatta bolaget som en attraktiv arbetsgivare.

GS ser dock positivt på den reviderade inriktningen gällande personalförmåner där harmoniseringen inom staden ska definieras som att **det ekonomiska värdet** på personalförmåner ska vara likvärdigt för alla medarbetare i förvaltningar och bolag, men att **utbudet av personalförmåner** får variera mellan olika förvaltningar och bolag.

Det utbud av förmåner som bolaget erbjuder medarbetarna idag betraktas som ändamålsenligt på flera sätt. Västtrafikkort uppmuntrar medarbetarna till att nyttja

bolagets egen, och västtrafiks andra utförare, produkt. Som resenärer upplever medarbetarna 'sin egen' leverans och behåller på så vis ett utifrånperspektiv på verksamheten. Kollektiva resor till arbetet är positiva ur miljösynpunkt och minskar belastningen på stadens infrastruktur. P-tillstånden underlättar för medarbetare att enkelt kunna ta sig till arbetet på inte sällan besvärliga tidpunkter. Hälsokontroller och massage är hälsofrämjande och förebyggande insatser i ett bolag som hyser många fysiskt krävande arbetsuppgifter.

En fortsatt möjlighet att påverka utbudet av förmåner ser bolaget positivt på. Den nivå av harmonisering där det ses som möjligt är + 12 000. Storleken på övriga föreslagna belopp skulle innebära en tydlig begränsning i möjligheten att påverka utbudet på det sätt GS skulle önska.

Ersättning för arbete

Förmånerna är en viktig del av den ersättning vi erbjuder medarbetarna vid en anställning tillsammans med lönen. En sänkning av förmånerna skulle därmed upplevas som en direkt lönesänkning. GS har redan i dag i flera yrkeskategorier svårighet att behålla kompetens och att konkurrera om ny kompetens på arbetsmarknaden. GS ser det också som troligt att en sänkning av förmåner skulle innebära att lokala förhandlingar om lön och bilagor till kollektivavtal försvåras.

Konsekvenser utifrån olika förmånsbelopp

Vid ett ekonomiskt värde på 2100 kr som motsvarar värdet på de beslutade kommungemensamma personalförmånerna **blir konsekvensen:**

- Att medarbetare inom GS får minskade förmåner motsvarande ett värde på mellan ca 15 000 kr och ca 20 000 kr per medarbetare och år. Detta kommer att leda till ett stort missnöje bland medarbetarna. De förmåner som skulle behöva tas bort är
 - subventionerade Västtrafikkort (förmånsvärde ca 8000 kr per år) används av ca 60 % av medarbetarna.
 - Parkeringstillstånd (förmånsvärde 8280 kr/år) används av ca 55 % av medarbetarna.
 - Hälsoundersökning (förmånsvärde 1100 kr/år) används av 25 personer/år
 - Subventionerad massage
- Att subventionerade Västtrafikkort inte längre kan erbjudas vilket genererar en ökad administration av resor i tjänsten (idag används korten i tjänsten) samt en risk för att fler tar bilen till arbetet och därmed en negativ påverkan på miljön samt en påverkan på trafiksituationen i Göteborg.
- Möjligheten att arbeta hälsofrämjande påverkas när förmåner som massage och hälsoprofilundersökningar måste tas bort.
- Att den stadengemensamma cykelförmånen skulle kunna införas med ersättning för cykelrelaterade inköp för 1500 kr på tre år per medarbetare.

Vid ett ekonomiskt värde på + 1000 kr, totalt 3100 kr blir konsekvensen:

I princip samma som ovan då höjningen är så liten att det inte ger möjlighet att erbjuda någon av de förmåner som idag erbjuds bolagets medarbetare. Möjligen kan utbudet kompletteras med någon hälsofrämjande förmån.

Vid ett ekonomiskt värde på + 5000 kr, totalt 7100 kr blir konsekvensen:

Att förmånerna ovan tas bort men att det kan finnas en möjlighet att till exempel kunna erbjuda någon form av subventionering av resor med kollektivtrafiken alternativt av p-tillstånd. GS får i samverkan prioritera vad som är viktigast att behålla eller tillföra.

Vid ett ekonomiskt värde på + 12 000 kr, totalt 14 100 kr blir konsekvensen:

Att det finns en möjlighet att fortsatt erbjuda medarbetarna inom koncernen subventionerade västtrafikkort med ett hållbart resande som den viktigaste effekten. De medarbetare som är beroende av bil till arbetet skulle också kunna erbjudas att välja bort västtrafikkort till förmån för parkeringstillstånd. Att välja det ena eller andra skulle kunna upplevas som acceptabelt och det är en lösning som det går att argumentera för.

Nivån skulle innebära att anpassningen inte bli lika dramatisk och därmed inte lika kännbar för medarbetarna även om det ändå innebär en minskning av ett värde på mellan 3000 kr och 7000 kr.

Konsekvenser gällande administration av personalförmåner vid en förändrad inriktning där utbudet av personalförmåner kan variera mellan olika förvaltningar och bolag.

Göteborgs Spårvägar har infört den stadensgemensamma förmånsportalen Benify. I stort innebär det att friskvårdsbidraget nu administreras av medarbetaren själv och Benify. Förmånerna västtrafikkort, p-tillstånd och massage hanteras av GS vid sidan av systemet då de inte är stadensgemensamma förmåner. Ur GS synvinkel påverkas inte administrationen negativt av att utbudet av personalförmåner kan variera inom staden.

En avveckling av förmånen för Västtrafikkort kommer dock att leda till betydligt mer administration och en ökad kostnad när det gäller resor i tjänsten. Idag använder stor andel av medarbetarna sina subventionerade Västtrafikkort när de reser i tjänsten.

Datum 2020-12-01

Underskrift

.....

Hans Nilsson VD